MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2005

Citazzjoni Numru. 243/2004

A

vs

B B

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 20 ta' Lulju 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-partijiet izzewgu fl-erbatax (14) ta' Lulju 1979, kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg anness u mmarkat bhala Dok. "A";

Illi minn dan iz-zwieg twieldu tlett itfal Raphael, Michael u Emma;

Illi l-partijiet isseparaw legalment permezz tal-kuntratt ta' separazzjoni personali liema kuntratt kien pubblikat fil-21 ta' Novembru 1997, hawn anness u mmarkat bhala Dok. "B";

Illi l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb b'biza jew b' eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew wiehed mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga;

Illi l-kunsens tal-konvenuta ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b' difett serju ta' diskrezzjoni ta' guizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga u perezz illi l-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat b' anomalija psikologika serja li ghamlitha mpossibli ghal l-istess konvenuta illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;

Illi z-zwieg iccelebrat bejn il-partijiet huwa null u bla effett skond il-ligi;

Illi l-istess attur talab li din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi;

1. Tiddikjara u tiddeciedi *ai termini* ta' l-**artikoli 19 (1) (a), (d) u (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta** illi z-zwieg iccelebrat mill-partijiet fl-14 ta' Lulju 1979 huwa null u bla effett legali u sussegwentement taghti dawk il-provedimenti kollha l-ohra illi jkunu opportuni f' dan ir-rigward;

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta illi hija minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attrici, il-lista tax-xhieda u l-elenku tad-dokumenti minnu prezentati a fol. 3 u 4 tal-process.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-affidavit tal-attur **A** minn fol. 11 sa fol. 14 tal-process datat 20 ta' Lulju 2004.

Rat id-digriet tal-affidavit moghti fis-17 ta' Awissu 2004, fejn il-Qorti pprefiggiet lill-partijiet tletin (30) gurnata sabiex jipprezentaw il-provi kollha li jistghu permezz tal-procedura tal-affidavit.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuta B' B datata 2 ta' Novembru 2004 a fol. 22, fejn eccepiet bir-rispett:-

1. Illi preliminarjament l-eccipjenti taderixxi ghat-talba attrici li z-zwieg celebrat bejn il-kontendenti jigi dikjarat null u bla effett kollha tal-Ligi;

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-eccipjenti tiddikjara li l-allegazzjonijiet fil-konfront taghha mressqa mill-attur huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

3. Illi, il-kunsens tal-attur inkiseb b' biza skond l-**artikolu 19 (1) (a) tal-Kap 255** jew bl-esklusjoni positiva taz-zwieg innifsu, jew ta' wiehed mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga skond skond l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255**;

4. Illi l-kunsens tal-attur kien vizzjat minhabba difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, u b' anomalija psikolgoika serja li ghamlitha mpossibli ghall-attur li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg skond l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**;

5. Illi ghalhekk in-nullita' taz-zwieg hija mputabbli lill-attur u l-eccipjenti m' ghandhiex tbati spejjez *stante* li ma kinitx hi li tat lok ghar-ragunijiet, li jekk jezistu, ghandhom iwasslu ghall-annullament taz-zwieg taghha mal-attur;

6. Illi salv eccezzjonijiet ulterjuri permessi mill-Ligi.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta u l-lista tax-xhieda fol. 23 u 24 tal-process.

Rat in-nota tal-konvenuta **Deisree' B** datata 18 ta' Novembru 2004, li permezz taghha prezentat l-affidavit **taghha**, ta' **Valerie Savona** u ta' **Vincent Savona**.

Rat il-verbal datat 26 ta' Jannar 2005.

Rat il-verbal datat 12 ta' Mejju 2005, fejn Dr. Geraldine Spiteri talbet li l-kawza tibqa' ghas-sentenza u talbet li tipprezenta nota ta' osservazzjonijiet. Il-Qorti laqghat it-talba u tippreffiggiet terminu ta' 20 gurnata lill-attur biex jipprezenta nota ta' osservzzjonijiet bil-visto/notifika lid-difensur tal-kontro-parti li jkollu 20 gurnata biex jirrispondi mid-data tan-notifika tan-nota ta' osservazzjonijiet. Il-Qorti fehmet lill-konvenuta bil-lingwa Ngliza b'dak li gie mitlub u verbalizzat. Il-Qorti staqsietha jekk ghandhiex oggezzjoni li l-kawza tibqa' ghas-sentenza u peress li l-konvenuta dehret incerta, ssuggeritilha tkellem lill-avukat taghha, halli jekk hemm xi diffikulta' jsir rikors. Il-kawza giet differita ghat-30 ta' Novembru 2005 ghas-sentenza.

Rat ir-rikors tal-attur A datat 18 ta' Mejju 2005, fejn talab bir-rispett lil din il-Qorti jogghobha testendi t-terminu ghall-prezentata tan-nota ta' osservazzjonijiet.

Rat id-digriet datat 18 ta' Mejju 2005, fejn giet ordnata n-notifika lill-kontro-parti b' erbghat ijiem zmien ghar-risposta.

Rat ir-risposta tal-konvenuta datata 26 ta' Mejju 2005.

Rat id-digriet datat 31 ta' Mejju 2005, fejn il-Qorti laqghat it-talba, b'dan li estendiet it-terminu tal-attur sa l-ahhar ta' Lulju 2005 u tal-konvenuta sa l-ahhar ta' Awissu 2005.

Rat l-atti kollha pprezentati mill-partijiet.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' A datata 28 ta' Lulju 2005.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenuta datata 13 ta' Settembru 2005.

Rat il-provi kollha prodotti.

Rat l-att kollha tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-azzjoni attrici giet ibbazata fuq l-allegazzjoni li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat abbazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (a) u (f)** u li l-kunsens tal-konvenuta kien vizzjat abbazi ta’ **l-artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255.** Illi l-konvenuta fl-eccezzjonijiet taghha rribatiet li kien il-kunsens tal-konvenut li kien vizzjat abbazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (a) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) tal-Kap 255** jipprovdi fost disposizzjonijiet ohra li *“b’zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta’ dan l-Att, iz-zwieg ikun null ukoll:-*

(a) jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bi vjolenza, sew fizika jew morali, jew biza’.

(d) jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b’diffett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b’anolomija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

(f) jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewwga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg.”

Illi kif inghad min-naha taghha l-konvenuta qed taqbel illi hemm raguni ghall-annullament taz-zwieg, izda fil-fatt qed tghid li dan huwa kkawzat ghar-ragunijiet imputabbli lill-attur.

Illi *nonostante* li ma saritx opposizzjoni ghall-annullament ta’ dan iz-zwieg *da parte* tal-konvenuta B’ B, xorta din il-Qorti ghandha tezamina jekk it-talba attrici hijiex legalment fondata, u dan ghaliex l-istitut taz-zwieg huwa l-

bazi li fuqu hija mibnija s-socjeta` nostrali, u dan apparti li din il-Qorti trid tezamina anke l-premessi legali u l-fattispecie tal-kaz sabiex taghti gudizzju fuq l-istess, u dan anke fl-isfond tal-presunzjoni legali favur il-validita' taz-zwieg, anke ghaliex l-istitut taz-zwieg ghandhu jigi protett ghaliex huwa istituzzjoni ta' ordni pubblika.

Illi infatti fis-sentenza **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002) inghad:-

"Illi ghalhekk din il-Qorti xorta ghandha tidhol sabiex akkuratament tezamina l-provi sabiex tara u fl-ahharnett tiddeciedi jekk l-provi prodotti wasslux ghall-konvinciment morali fil-gudikant li jaccetta t-talba attrici ghan-nullita' tal-istess zwieg".

*"Illi dan ghandu sinifikat iktar partikolari f'kazijiet ta' din ix-xorta ghaliex anke fil-kaz ta' ammissjoni tat-talbiet attrici f'kaz ta' nullita' ta' zwieg fis-sentenza **"Alexandra sive Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia** (A.C. 15 ta' Jannar, 2002 - Citaz. Nru: 165/95/VDG) gie affermat il-principju "din il-Qorti ma kenitx tkun ezonerata milli tisma', u naturalment tezamina u tivvaluta, il-provi sabiex tassigura ruhha li hemm bazi legali ghall-annullament mitlub (ara **"Angela Spiteri xebba Selvaggi vs Joseph Spiteri"**, (Prim'Awla, 4 ta' Novembru 1994); **"Carmel sive Charles Camilleri vs Teresa Camilleri",** (Prim' Awla, 3 ta' Ottubru 1995); **"Evelyn Agius vs John Borg"**, (Prim' Awla, 4 ta' Ottubru 1995); **"Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri"**, (Prim' Awla, 10 ta' Novembru 1995**);** **"Isabelle Zarb vs Stephen Attard"**, (Prim' Awla, 21 ta' Novembru 1995); **"Terrence Richard vs Maria Concetta Richard nee' Goodlip"**, (Prim' Awla, 22 ta' Frar 1996); **"Alfred Tonna vs Maria Tonna"**, (Prim' Awla, 31 ta' Jannar 1996); **"Bernardette Debono xebba Gauci vs Mario Debono"**, (Prim' Awla, 16 ta' Settembru 1996)".*

Illi l-attur l-ewwel isemmi l-**artikolu 19 (1) (a) tal-Kap 255 u** din il-Qorti kif presjeduta fis-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Nicolai**

Balzan vs Simone Cremona" (Cit. Nru. 1019/98/RCP deciza fid-9 ta' Marzu 2000) diga' kellha okkazjoni tistudja dan is-sub-artikolu ghal dak l-aktar li jirrigwarda biza' u ghalhekk din il-Qorti taghmel referenza ghall-istess sentenzi u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi intant l-**artikolu 19 (1) (a) tal-Kap 255** jipprovdi li zwieg huwa null :-

"jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bi vjolenza, sew fizika sew morali, jew bil-biza' "

Illi kif inghad fil-kaz **"Carmelo sive Charles Saliba vs Mary Saliba"** (P.A. (VDG) deciza fl-14 ta' Awissu 1995):-

"… … biex pressjoni indipendentement minn konsiderazzjonijiet ohra, tista' tinvalida l-kunsens matrimonjali, din il-pressjoni trid tammonta ghal vjolenza morali jew biza' esterna ta' natura rresistibbli, cjoe` trid tkun pressjoni li ddeterminat kompletament l-ghoti ta' dak il-kunsens."

Illi *inoltre* fis-sentenza **"Anna Magro apparentement mizzewga lil Victor Rizzo vs Victor Rizzo"** (P.A. (SBC) deciza fit-13 ta' Marzu 1984) saret espozizzjoni tal-kuncett ta' vjolenza u biza' f'din il-materja. L-espert f'dik il-kawza jsostni li sabiex vjolenza morali twassal ghall-effett li jinvalida:

"trid tkun (i) ingusta, (ii) gravi, u (iii) determinanti."

Illi wkoll, fil-kaz **"Anthony Gatt vs Doreen Gatt"** (P.A. (F.D.) deciza fil-25 ta' Gunju 1993), l-espert tal-Qorti fisser li:

"… il-vjolenza morali trid tkun ta' natura tali li tkun invincibbli u ma taghti ebda possibbilta` lil min ikun li jisfuggi minnha."

Illi l-biza' tista` tkun ukoll "*reverenzjali"* bhal per ezempju l-biza' lejn genitur jew superjur. Fil-kaz **"Shirley Anne**

mart Abdul Fatah xebba Perry vs Dr. A. Mifsud et" (P.A. - 22 ta' Novembru 1982) il-Qorti spjegat:-

*"Il-biza' ta' nies li huma superjuri jew il-genituri tista' f'certi kazi tkun tali li taffetwa l-kunsens. B'dan mhux qed jigi ntiz, biza' fis-sens ta' suggizzjoni esagerata, imma trid tkun gravissima u ta' certa entita`. L-indinjazzjoni tal-genituri kbira kemm tkun kbira ma ghandhiex tigi konsiderata bhala gravi. Il-biza' li wiehed jitkecca mid-dar jew li jitlef xi wirt, jew li jsofri xi danni finanzjarji mhux bizzejjed. Izda jekk ikun hemm theddid, glied spiss, u minacci serji u gravi, dawn jistghu jaffetwaw il-persuni b'biza' li taqa' taht l-**artikolu 19 (a)**."*

Illi l-attur issottometta illi z-zwieg bejnu u bejn il-konvenuta ghandu jigi dikjarat null inter alia abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** li jghid:-

"(d) jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg".

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta wkoll diga' kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenza **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP – deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Avukat Dr. Renzo Porella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP – deciza 18 ta' Jannar 2000) il-Qorti ghamlet referenza ghall-espozizzjoni ta' **Viladrich**:

"Thus, there is grave lack of discretion of judgement when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual

surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring" **(Viladrich, P.J., "Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated."** (Montreal, 1993), p. 686).

Illi kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u invarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma *"the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics"* (**Viladrich, P.J.,** op.cit., pg. 687).

Illi wkoll fis-sentenza **"Alexandra sive Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia"** (P.A. (VGD) 10 ta' Settembru 1997) inghad wkoll li:

"Kwantu ghad-difett serju ta' diskrizzjoni ta' gudizzju – ***Art. 19 (1) (d)*** *– biex ikun hemm nuqqas serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju jrid ikun hemm inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, jew li jiddeciedi liberalment, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali* ***("Isabelle Zarb vs Stephen Attard"*** *– P.A.*

21 ta' Novembru 1995). Mhix ghalhekk kwistjoni ta' nkompatibilita' ta' karattru, jew ta' decizjoni jew decizjonijiet zbaljati. Il-paragrafu ***(d)*** *ikompli jitkellem dwar "anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg". Il-Qorti tosserva li l-ligi taghna tirrikjedi mhux biss anomalija psikologika tkun wahda serja, izda li tkun taghmilha mpossibbli mhux sempliciment difficli, li wiehed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg ossia jassumihom".*

Illi ghalhekk b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju l-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita` li parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku **("Nicholas Agius vs Rita Agius gia Caruana"** – P.A. (VDG) tal-25 ta' Mejju, 1995).

Illi li kieku l-legislatur irrikjeda maturita` shiha u perfetta, ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *"discretio judicii"* hu kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita` ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg. Kif jispjega l-gurista **Colagiovanni** meta sostna li:-

"Il matrimonio, in quanto patto ossia "foedus" … … … richiede una capacita` intelletuale e volitiva al di sopra di ogni altro contratto che e` per lo meno rescindibile, in casi determinati dalla legge, richiede quindi una integrita` di mente e di liberta`, dato che … … … si tratta di assumersi una "servitus" per tutta la vita" (**Forum**, 1990, Vol. 1 part I, p. 72).

Illi pero`, kif gia inghad, b'immaturita` jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju id-dottrina u l-gurisprudenza *"non si riferiscono ad una piena e terminale maturita`, non esigono nei nubenti una conoscienza perfetta ed esaustiva di cio` che comporta il matrimonio, non richiedono una preveggenza chiara ed assoluta di cio` che puo compartare la vita coniugale, ne` un perfetto equilibrio volitivo-affettivo, ne` infine una conscienza*

perfetta delle motivazioni della scelta matrimoniale. Ecco perche` riesce piu` appropriato l' uso del termine discrezione di giudizio, che fa riferimento ad un certo discernimento ma non implica il raggiungimento di una maturita` piena" **(Pompedda, M.F., "Il Consenso Matrimoniale in Grocholewski" – Pompedda – Zagglia, "Il Matrimonio nel Nuovo Codice di Diritto Canonico"** (Padova, 1984), p. 46).

Illi kif gie affermat diversi drabi minn din il-Qorti, inkluz fis-sentenza **"Alessandra sive Sandra Mc Monagale qabel Mamo vs Mario Mamo"** (P.A. (VDG) 26 ta' Ottubru 2000) ikun hemm id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fis-sens ta' l-ewwel parti tal-paragrafu **(d)** imsemmi kemm-il darba jirrizulta li, *"fil-mument ta' l-ghoti tal-kunsens matrimonjali, parti jew ohra tkun priva b'mod sostanzjali, ossia gravi, minn dik il-fakolta` kritiko-estimativa jew kritiko-valutativa dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg, jew minn dik il-maturita` affettiva li hija presuppost ghal ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, ghalhekk, ma hux semplicement nuqqas ta' hsieb, nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew jiehu decizjonijiet zbaljati – in fatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi perfettament kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' gudizzju"* (ara, **"Emanuel Camilleri v. Carmen Camilleri"**, P.A., 10 ta' Novembru 1995).

Illi l-istess sentenza tkompli tghid *"Li parti fiz-zwieg ma tkunx fehmet sufficjentement, fis-sens li ma tkunx hasbet bizzejjed jew ma tkunx irriflettiet bizzejjed fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, ma jammontax necessarjament ghal difett (serju) ta' diskrezzjoni ta' gudizzju* **("Selina-Maria Vella Haber v. Joseph Gatt"**, P.A., 15 ta' April 1996)".

Illi ghalhekk biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kif ravvizat fl-**artikolu 19(1) (d)** irid ikun hemm l-inkapacita` psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku / psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, u li jiddeciedi liberament, fuq l-oggett tal-kunsens

matrimonjali (ara f'dan is-sens, fost ohrajn, **"Jacqueline Cousin v. Bernard Simler"**, P.A., 3 ta' Gunju 1998; **"Roseanne Cassar v. Kenneth Cassar",** P.A. 19 ta' Ottubru 1998; u **"Carmelo Grima v. Mary Andrews"**, P.A., 2 ta' Novembru 1998).

Illi proprju ghalhekk ukoll il-legislatur jirrikjedi li d-difett ta' diskrezzjoni jrid ikun wiehed serju u l-anomalija psikologika tkun wahda serja.

Illi kif jispjega ***Bersini***, d-diskrezzjoni ta' gudizzju tikkonsisti f'zewg elementi distinti izda konkorrenti u interdipendenti:-

"La piena avvertenza e il deliberato consenso … … … La piena avvertenza si riferisce alla sfera intellettiva, il deliberato consenso a quella volitiva. In altri termini, la discrezione di giudizio comprende la maturita` di giudizio e la maturita` affettiva … … … La maturita` di giudizio comporta una conoscenza critica proporzionata all' atto da compiere, agli obblighi essenziali da assumersi e ai doveri coniugali che ne derivano proiettati nel futuro. La maturita` affettiva comporta generalmente quella adequata evoluzione degli istinti, degli affetti, dei sentimenti, della emotivita` che se sono turbati o inadeguati intaccano direttamente la volonta` e possono privare della libera scelta interiore. Abbiamo cosi` una mancanza di consenso libero (immaturita` affettiva) e ponderato (immaturita` di giudizio)" **(Bersini, F., "Il Diritto Canonico Matrimoniale."** (Torino, 1994), p. 97).

Illi l-istess awtur, imbaghad ikompli jispjega dwar kemm irid ikun serju d-difett ta' diskrezzjoni biex wiehed ikun jista' jghid li hemm id-difett fil-kunsens u l-konsegwenti nullita` taz-zwieg:-

"Se ci si chiede quale grado di discrezione di giudizio possa ritenersi proporzionato al matrimonio, rispondiamo anzitutto che, sia per la conoscenza intellettiva come per la deliberazione volitiva, dovra' essere maggiore di quello richiesto per peccare mortalmente e per stipulare gli altri contratti. Il motivo sta nel fatto che il consenso

matrimoniale riguarda obbligazioni che si proiettano nel futuro ed e` ordinato all' assunzione di uno stato di vita che incide su tutta l' esistenza con un contratto perpetuo e irrescendibile che comporta una serie di gravi obblighi ad esso inerenti. Per dare un valido consenso, non e` sufficiente il grado di ragione col quale speculativamente uno sappia che cosa e` il matrimonio; e` necessaria la maturita` di giudizio capace di ponderare in concreto i doveri e i diritti che uno deve assumersi per tutta la vita. In altri termini, e` necessaria la discrezione non tanto per l' atto in se, al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni che da quell' atto derivano. Una discrezione che impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il suo valore etico, religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l' eta prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia, ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrate, per qualsiasi motivo, la capacita` intellettiva e volitiva sopra descritta sia gravamente alterata o addirittura mancante, si dovra` ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio" (ibid. pp. 97-98).

Illi hawnekk il-Qorti, pero`, tixtieq tippreciza li ghazla libera, kunsens hieles, ghar-rabta taz-zwieg mhux sinonimu mal-kuncett ta' ghazla facli, u dan kif gja gie indikat fis-sentenzi fuq kwotati, tant li nghad li:-

"… … ... se il sogetto non e` in grado di superare [i] condizionamenti interiori, allora si dira` che la scelta di lui non e` stata libera; lo sara` invece qualora pur pressato da tali impulsi provenienti dal proprio psichismo, da un' affettivita` non sufficientemente matura o anomala, e quindi anche di fronte a conflitti interiori, sara` stato capace di superarli, di dominarli razionalmente, di scegliere con autonomia ... ... In ogni caso, i nubenti debbono aver coscienza di assumere vere obbligazioni (e reciprocamente di concedere veri diritti) di creare cioe` col

*matrimonio un patto che vincola a un comportamento idoneo e adeguato alla specifica societa` coniugale, sia nei rigwardi dell' altra parte sia nei riguardi della prole"* (**Pompedda, M.F., "Incapacita` di Natura Psichica in Matrimonio Canonico: Fra Tradizione e Rinnovamento."** (Bologna, 1991), pp. 231, 233).

Illi kwantu ghad-difett fil-kunsens dovut ghall-anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, il-ligi taghna, bhad-dritt kanoniku **(Can. 1095 (3))** tirrekjedi mhux semplici diffikulta` izda impossibbilta` li wiehed jaqdi ossia jassumi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Inkapacita` jew impossibbilta` vera f'dan il-kuntest hi ipotizzabbli biss fil-prezenza ta' anomalija psikologika serja li, independentement minn kif wiehed jaghzel li jiddefiniha jew jiklassifikaha fil-kamp tal-psikjatrija jew tal-psikologija, tintakka sostanzjalment il-kapacita` *"di intendere e / o di volere". "L' incapacita` di assumere gli oneri essenziali della vita coniugale", jghid il-Bersini, "rende la persona inabile al matrimonio, anche nell' ipotesi … … … che al momento di contrarre le nozze abbia avuto la discrezione di giudizio sufficiente per un valido consenso"* (op. cit., p. 99).

Illi ghal dak li jirrigwarda l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi dawn huma *"the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and*

irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics” (**Viladrich, P.J**., op. cit., p. 687).

Illi tal-istess portata huma s-sentenzi **“Anthony Gaffiero vs Juanita Gaffiero nee’ Sultana”** (P.A. (VDG) 17 ta’ Novembru 2000 u **“Anna Galea vs John Walsh”,** (P.A. (VDG) tat-30 ta’ Marzu 1995). Inerenti, ghalhekk, f’dawn l-obbligazzjonijiet hemm l-obbligu tal-partijiet li jaghtu lilhom infushom lil xulxin fit-totalita` taghhom sabiex tigi stabbilita’ bejniethom *“the community of life and love”.*

Illi fl-ahharnett din il-Qorti taghmel riferenza ghal dak li nghad fis-sentenza fl-ismijiet **“Nathalie O’Toole vs Patrick O’Toole”** (P.A. (N.A.) 25 ta’ Marzu 2002) fejn inghad li:-

“Il-kunsens moghti fiz-zwieg skond din l-istess gurisprudenza mhuwiex dak il-kunsens semplici rikjest fil-kuntratt in generali ghaliex il-kuntratt taz-zwieg huwa wiehed "sui generis" u ta' ordni pubbliku. Illi ghalhekk il-partijiet f'kuntratt ta' zwieg mhux biss irid ikollhom il-kapacita' li jaghtu dak il-kunsens, izda li l-istess irid jigi moghti bl-iktar mod liberu u xjenti ghal dak kollu li tirrikjedi r-rabta taz-zwieg. Il-kuntratt taz-zwieg ghandu jigi apprezzat mhux biss bl-ghajnejn oggettivi tal-ligi, izda jrid isib is-sinifikat tieghu fir-relazzjonijiet ta' koppja u l-iskop ahhari taz-zwieg, cjoe' li tnejn minn nies jaghtu lilhom nfushom lil xulxin ad eskluzjoni ta' kollox u kulhadd. Meta ghalhekk ghal xi raguni jew ohra dak il-kunsens ma jkunx gie moghti bil-konoxxenza shiha ta' dak li jgib mieghu z-zwieg, allura jinholoq dubju kemm dak il-kuntratt matrimonjali huwa wiehed validu."

Illi kif inghad fis-sentenza **“Al Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002) *inoltre* l-kunsens irid ikun wiehed tali li permezz tieghu l-parti li tesprimih trid tkun konxja ta' l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltijiet li ggib maghha l-hajja mizzewga bhalma huma l-elementi ta' unjoni permanenti, esklussiva w irrevokabbili.

Illi dawn il-principji kollha gew kkonfermati f'diversi sentenzi moghtija minn din il-Qorti nkluzi **"Maria Rita Calleja vs Mohamed Ben Mohamed Khemiri"** (P.A. (RCP) 17 ta' Frar 2000); **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** (P.A. (RCP) 9 ta' Marzu 2000); **"Ousama Sadalah vs Doris Tanti"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000); **"Josephine Gabriel vs Dr. Georg Sapiano et nomine"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Mazen Dadouch vs Maria Dadouch xebba Galea"** (P.A. (RCP) 22 ta' Marzu 2002); **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002); **"Marco Tanti vs Catherine Azzopardi"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002); u **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002) fost ohrajn. Minn dak in-nhar l-istess principji gew saldati f'diversi sentenzi ta' din il-Qorti u qed issir riferenza ghall-istess.

Illi fl-ahharnett l-attur semma' wkoll l-**artikolu 19 (1) (f)** fejn jinghad ukoll li z-zwieg ikun null:-

*"**(f)** "jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg".*

Illi dan is-sub-artikolu wkoll gie diskuss u ezaminat fis-sentenza **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** minn din il-Qorti kif presjeduta (Cit. Nru. 1019/98/RCP – deciza fid-9 ta' Marzu 2000) **u "Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri"** (P.A. (RCP) 27 ta' Frar 2001) u a skans ta' ripetizzjoni qed issir referenza ghall-principji hemm enuncjati. Illi *inoltre* fis-sentenza **"Theresa Taguri nee Spiteri vs Avukat Christopher Cilia et noe"** (Cit. Nru. 3130/96/NA – deciza P.A. (NA) fl-10 ta' Novembru 1999) gie ritenut illi:-

"Fl-interpretazzjoni ta' dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qorti taghna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex neccesarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttament izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta' xi

parti fil-perjodu mmedjatament qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens".

Illi tal-istess portata hija s-sentenza **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) 1 ta' Frar 2001); **"Joseph Gabriel vs Dr. Georg Sapiano nomine"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (NA) 20 ta' Gunju 2000); **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (NA) 31 ta' Mejju 2000); **"Ousama William Hfez Sadallah vs Doris Dalli"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000) u **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002 Cit Nru 793/01/RCP), u **"Joseph Mizzi vs Pauline Mizzi"** (P.A. (RCP) 1 t'Ottubru 2002 Cit Nru 50/02/RCP). Qed issir ghalhekk referenza ghall-istess sentenzi u anke dawk ricenti li kollha kkonfermaw l-istess principji hawn indikati.

ii) <u>APPREZZAMENT TAL-PROVI.</u>

Illi l-partijiet izzewgu fl-14 ta' Lulju 1979, u wara li kellhom tlett itfal sseparaw b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Joseph Vassallo Agius datat 21 ta' Novembru 1997, esebiet ukoll fl-atti ta' din il-kawza.

Illi jidher li l-partijiet izzewgu meta l-attur kellu biss 22 sena u l-konvenuta kellha 20 sena. Huma ltaqghu f'Malta f'Novembru 1976 meta l-attur kien jistudja l-medicina u jidher li l-konvenuta, dejjem skond l-attur kellha xi problemi mal-familja taghha; intant l-attur kellu jmur jistudja l-Ingilterra fis-sena 1977 *f'King's College Hospital Medical School;* ried li l-konvenuta tmur mieghu izda peress li ma' kienux mizzewgin saret opposizzjoni ghal dan mill-familja taz-zewg partijiet. Huma xorta baqaw flimkien hadu l-engagement fis-sena 1978 u l-attur gradwa bhala tabib f'Gunju 1979. Minhabba l-opposizzjoni tal-ġenituri l-partijiet kienu ftehmu li jizzewgu qabel jigu ppublikati r-rizultati ta' l-ahhar u fil-fatt l-attur beda jahdem fl-1 ta' Awissu 1979 u zzewgu fl-14 ta' Lulju 1979. Dan ghalihom kien l-unika mezz sabiex huma jghixu flimkien bil-kunsens tal-genituri rispettivi taghhom, li anke urew

oppossizzjoni ghar-relazzjoni taghhom, izda kien proprju dan li afferma fil-partijiet id-determinazzjoni li jizzewgu mill-iktar fis u proprju sabiex dan l-ostakolu jigi eleminat. Dan huwa ta' importanza massima ghad-decizjoni finali f'din il-kawza.

Illi minn dan kollu jidher li qabel ma' zzewgu l-partijiet ftit kellhom kuntatt veru ma' xulxin l-iktar ghaliex l-attur kien jghix l-Ingilterra bhala student, filwaqt li l-konvenuta baqghet Malta; komunikazzjoni kienet biss bit-telefon; jidher ukoll li l-attur hass hafna n-nuqqas tal-familja tieghu hawn Malta u l-konvenuta kienet il-mezz li minghalih kien ser jippristina dak li halla Malta warajh, bit-tama dejjem li jaghmel familja tieghu hemmhekk.

Illi min-naha l-ohra l-konvenuta dejjem harset lejn din l-ghaqda bhala mezz sabiex tahrab mill-problemi li hija ta' dik l-eta' hasset li kellha fl-ambjent tad-dar taghha u b'hekk hija hasset li b'dan il-mod kienet ser tkun ghal kollox indipendenti u rat iz-zwieg bhala avventura, holma u liberazzjoni ghall-hajja taghha determinta minnha bla ebda indhil.

Illi fil-kuntest ta' dan kollu allura jirrizulta li, l-koppja bla ma kienet taf lil xulxin, uzat lin-naha l-ohra sabiex tikkreja sitwazzjoni komda ghaliha u dan bla ma' l-ebda parti ma' verament ikkunsidrat li l-kunsens taz-zwieg huwa u jirrikjedi hafna iktar minn hekk; anzi in verita' l-kunsens taz-zwieg ma' ghandu x'jaqsam xejn ma' dan izda huwa impenn, mibni fuq imhabba vera u proprja lejn is-sieheb jew is-siehba, sabiex jghixu ghal xulxin u ghall-familja ta' bejniethom; fejn dak li huwa mportanti huwa l-gid ta' l-istess familja u l-iskop uniku taz-zwieg huwa dan b'mod permanenti u indissolubbli ghall-gid komuni u sagrificcju ghall-individwu.

Illi f'dan il-kuntest certament li ma hemm l-ebda dubju li l-istituzzjoni u l-kuncett taz-zwieg huwa fini u ghan fih innifsu u qatt ma ghandu jigi ikkunsidrat bhala mezz sabiex wiehed (jew wahda) j/tahrab mill-problemi jew sabiex persuna solvi jew timla' xi mankanza li kienet qed thoss li kellha fir-relazzjonijiet jew cirkostanzi ohra f'

hajjitha; meta dan jigi applikat ghall-kawza odjerna jidher u jirrizulta li kull parti kienet ikkondizzjonat il-kunsens taghha ghal dak li kien qed jigri madwarha u poggiet lilha nnfisha f'posizzjoni li ma tkunx libera sabiex tifhem u taghmel ghazla vera ghall-futur ta' hajjitha.

Illi dan jirrizulta li kien il-kaz fil-kawza odjerna meta jidher car li l-partijiet kienu ilhom zmien li ddecidew li jizzewgu, kull parti ghall-iskop taghha, bla ma verament kienu jafu lil xulxin, u l-fatt li kienu fisikament maqtugha minn xulxin ghamel is-sitwazzjoni taghhom hafna iktar gravi u l-konvivenza taghhom impossibbli ghaliex ma kellhom mhux biss xejn komuni bejnethom, izda l-kuncett ta' *consortium vitae* kien ghal kollox nieqes, u kull parti rat dak li hija seghet tapprofita ruhha minnu b'din is-suppost ghaqda. Fuq kollox riedu li minhabba l-opposizzjoni tal-genituri taghhom li jghixu flimkien f'pajjiz iehor minhabba l-istudji ta' l-attur, tigi sorvolata u b'hekk u ghalhekk iddecidew li jizzewgu sabiex dan l-ostakolu jigi meghlub.

Illi fil-fatt minn dak li seghet tara din il-Qorti mix-xhieda prodotta quddiema jidher li ghal l-attur din kienet hafna importanti (anke minkejja dak li jghid huwa anke fl-isfond ta' l-importanza massima li huwa ddedika ghall-professjoni tieghu li kienet tigi l-ewwel u fuq kollox, tant li ghalih il-konvenuta kienet hemm biss sabiex tissostitwixxi l-familja tieghu hawn Malta u wkoll sabiex taghtih dak l-appogg li kien hemm bzonn, b'dan li hija ghalih kellha biss *supporting role* ghall-hajja tieghu. Jidher li l-istess attur kien jipprezenta u jippretendi li huwa superjuri ghall-konvenuta f'kollox, u hawn wiehed jinnota li kien assistit mill-attagament li l-familja tieghu hadet fil-konfront ta' dik li kienet martu, fejn skond il-konvenuta, kienu anke jopponu ghar-relazzjoni ta' binhom maghha ghaliex kienu jikkonsidraw li hija gejja minn familja mhux tradizzjonali.

Illi dan wassal ghal hafna tbatija tal-konvenuta stess ghaliex hija ma' setghet qatt tohrog minn din il-morsa u attitudini, proprju ghaliex f'ghajnejn l-attur hija kienet inferjuri ghalih. Din jidher li hija l-opinjoni tieghu anke llum, anke wara li l-partijiet isseparaw, fejn jidher li b'kull mod huwa jipprova jbaxxi lill-konvenuta fl-evalwzzjoni

tieghu fuqha, tant li jattribwilha wkoll mankanzi mentali u intelletwali, li in verita' mhux kkoroborati u lanqas ippruvati. Certament li l-kuncett ta' ugwaljanza huwa ghal kollox nieqes u kien nieqes minn kull sentiment li l-attur qatt hass lejn il-konvenuta, u din il-Qorti thoss li fil-mument li ta l-kunsens tieghu l-attur huwa hares biss lejn il-bzonn li jkollu lill-konvenuta mieghu u dan ghaliex kien il-boghod mill-genituri tieghu li kienu hawn Malta.

Illi min-naha l-ohra jidher car li l-konvenuta kienet ghal kollox immatura' sabiex taccetta u tassumi dan ir-rwol u jidher li tat il-kunsens taghha biss ghaliex giet pressata taghmel dan mill-attur, li kien qed jghix barra minn Malta, u wkoll ghaliex ghaliha dan kien mezz sabiex tkun indipendenti – pero' certament ma kinitx lesta li tissagrafika kollox ghal dik li kienet l-professjoni ta' l-attur, b'mod li tirrinunzja ghal karriera taghha, anke jekk dan hija ppruvat taghmlu; in verita' kienet diehla ghall-impenn li hija qatt ma' fehmet u li hija ma' setghetx taccetta, kollha bl-iskop li tahrab minn dak li kien dak iz-zmien qed iddejjaqha. In verita' ma' kienet taf xejn dwar l-attur, u allura meta gew biex jghixu flimkien, u l-konvenuta sabhet li hija kellha tghix skond id-decizjonijiet ta' l-attur, hija ma setghatx taccetta dan u battiet sew sabiex tiffaccja dak li hija dahlet ghalih minghajr ebda hsieb ta' xejn u fil-fatt irrikoriet, kif tametti hija stess ghax-xorb, li in verita' ma' solva xejn, izda zied il-problemi.

Illi l-attitudini ta' l-attur f'dan ir-rigward fejn kien juza kull haga sabiex ibaxxi lill-konvenuta certament ma ghenx fir-relazzjoni taghhom u ma' hemm ebda dubju li dan ikkawza disgwid kbir fil-hajja taz-zewg partijiet u kien ta' hsara kbira ghal uliedhom stess u ta' tbatija kbira lil din il-familja. Familja li jidher car li mix-xhieda kollha prodotta ghada thoss l-effett ta' din il-kefrija u trawma li huma ghaddew lilhom infushom u lil uliedhom minnha u li sa llum sabu difficli sew sabiex jinsew u wisq inqas jahfru.

Illi f'dan il-kuntest din il-Qorti thoss li mill-provi prodotti ma hemm l-ebda dubju li kull parti ghal dan iz-zwieg kellha nuqqas ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq l-elementi essenzjali taghha u fic-cirkostanzi li kienu,

inkluz dik ta' l-eta' taghhom, l-attitudini tal-genituri taghhom, u r-realta' li kienu qed jghixu fiha, fejn l-attur kien qed jistudja f'pajjiz iehor il-boqghod mill-familja tieghu u mill-konvenuta, rrendiet lil kull parti inkapaci kemm li tifhem l-elementi essenzjali taz-zwieg u wisq inqas sabiex jifhmu l-impenn ghall-istess. Anzi din il-Qorti thoss li l-kunsens taghhom kien tant vizzjat anke minhabba l-immaturita' gravi taghhom, li t-tnejn kienu inkapaci li jifhmu u li jesegwixxu l-obbligazzjonijiet u d-dmirijiet taghhom taz-zwieg, fejn kien hemm nuqqas car ta' mhabba u *consortium vitae* – izda minflok kull parti uzat iz-zwieg ghal skopijiet taghha, bl-isperanza li kawza t'hekk il-hajja taghhom tmur ghall-ahjar – haga impossibbli ghaliex dan huwa ferm il-boghod mill-kunsens necessarju ghall-hajja mizzewga, iktar u iktar meta l-partijiet lanqas verament ma' kienu jafu lil xulxin, u in verita' lanqas qatt ma' saru jafu lil xulxin. Ghalhekk il-kunsens ta' kull parti kien vizzjat abbazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255.**

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuta biss in kwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak fuq premess u hawn deciz, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi *ai termini* ta' l-**artikoli 19 (1) (d) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta** illi z-zwieg iccelebrat mill-partijiet fl-14 ta' Lulju 1979 huwa null u bla effett legali *stante* li l-kunsens ta' kull parti kien hekk vizzjat u ghalhekk tordna li din id-dikjarazzjoni ta' annullament taz-zwieg tigi registrata fl-atti kollha relattivi tal-partijiet rispettivi.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------